

Göcsej fája, Tündérkertek zamata

2016. április végén a Zalaerdő Zrt. és az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportjának meghívására a Lenti Erdészet területére látogattak el a Szombathelyi Erdészeti Zrt. munkatársai és az OEE Szombathelyi Helyi Csoportjának tagjai.

A 11. alkalommal megrendezett tapasztalatsere résztvevőit a Zalaerdő Zrt. nevében *Kovács Ferenc* termelési igazgató és *Varga Attila*, a Nagykanizsai Helyi Csoport titkára fogadta és köszöntötte a Kerkakutas 16-os tagban.

Ezt követően *Gróf András*, a Lenti Erdészet igazgatója köszöntötte a jelenlévőket és ismertette az általuk kezelt területek adatait. Az erdészet 15 600 hektáron folytat erdőgazdálkodást és 30 000 hektáron vadgazdálkodik. Az éves erdőfelújítás 150 hektárt tesz ki, a fakitermelés pedig éves szinten nettó 90 000 m³. A fafajok közül az erdeifenyő elegyaránya 40 százalékos, így erdeikben komoly szerepet játszik, és ennek fenntartása érdekében mindent meg is tesznek.

Házigazdáink ezután itallal és harapnivalóval látták el a vendégeket. A frissítőt követően pedig *Bakó Csaba*, a Szombathelyi Helyi Csoport elnöke is szólt pár szót. Elmondta, milyen nagy érdeklődéssel várták ezt a napot, hiszen a zalai kollégák is döntően ugyanazokkal az erdőgazdálkodási problémákkal küzdenek, mint mi Vas megyében.

Elsőként Lukács Istvánnal, a fahasználati ágazat vezetőjével tekintettük meg a Kerkakutas 16/J erdőrészletben az erdeifenyves átgyérítés (átszálalás) lehetőség-

geinek gyakorlati megvalósítását. A 115 éves erdeifenyő alatt egy alátépett bükk második koronaszint található, melynek kora 85 év. Lukács István elmondta, hogy a második koronaszint felszabadítása a cél. A bükk most már belenő az erdeifenyő koronájába, így száradás és koronagyérülés mutatkozott.

Gond, hogy bár az erdeifenyő alatt fejlődött bükk nem álgesztes, szélállósága gyenge és fényérzékenysége is figyelemmel kell lenni. Vannak azonban gazdasági előnyök is: nincs erdőfelújítás, kieső növedék, csak folyamatos hozam és „ajándékba” kapunk egy növedékfokozó korú erdőt.

A folytatásban *Molnár György* erdőművelési műszaki vezető részletezte a Kerkakutas 16/E erdőrészlet erdeifenyő-pásztás felújító vágásának körülményeit. Az erdőgazdaság az 1950-es évektől állított be kísérleteket az erdeifenyő természetes felújításával kapcsolatban. Az évek során pedig kialakult az a módszer, amivel a Lenti Erdészet területén a legjobb eredmény érhető el. Ismertette a magvető pászták kialakításának követelményeit (kelet-nyugat irány, pásztaszélesség), az alkalmazott pásztakészítő gépeket, valamint a gyomok visszaszorítására felhasznált vegyszereket és azok alkalmazásának módjait. A területen valamivel kevesebb a vad, így nem okoz gondot a felújításokban.

Végezetül Lukács István fahasználati ágazatvezető osztotta meg a jelenlévőkkel a 2011. évi hőtörés tapasztalatait és javaslatokat hallhattunk a jövőbeli hőtörésekre való felkészülésre.

A terepi program végeztével a Csömödéri Állami Erdei Vasút Lenti állomásépületében *Kaliba Mihály*, a Vasútüzem vezetője fogadott minket. A vasútállomás és a múzeum termei az egykori Esterházy-uradalom épületeinek hangulatát elevenítik fel. Az épületben három – vasúttörténeti, erdészettörténeti és fűrészipar-történeti – kiállítóterem a látogatókat. *Kaliba Mihály* vezetésével végig járva ezeket bepillantást nyerhettünk a göcseji erdők magával ragadó világába, az ott dolgozó erdészek munkájába, a Lenti és Csömödéri Fűrészüzemek, valamint az erdei vasút történetébe. A fűrészipar-történeti terem kialakításnak köszönhetően testközelből szemlélhettünk meg egy közel száz esztendeje gyártott gőzkazán homlokzatát és egy korhű, méreteiből fakadóan is rendkívül impozáns gőzgépet.

Ezt követően lehetőségünk nyílt megtekinteni a tavaly ősszel Magyar Termék Nagydíjjal kitüntetett Zakatoló Erdei Iskola oktatókocsiját. A közeli étteremben, jó hangulatú baráti beszélgetés közben fogyasztottuk el bőséges ebédünket.

Ezután a Lenti Fűrészüzemet látogattuk meg. *Lukács Ferenc* fafeldolgozási műszaki vezető röviden ismertette a fűrészüzem történetét és kíséretével megismerkedhettünk az üzemben zajló gyártási folyamatokkal és termékekkel. A fűrészüzem 1923-ban indult, 7 hektáron évente összesen 15 ezer köbméter rönköt dolgoznak fel (10 000 m³ tölgy, 6 000 m³ bükk és 1 000 m³ egyéb fafaj). A gyártott termékek listája széles skálán mozog, fő termékük az előgyalult svéd padló, de foglalkoznak aprótermék-termeléssel és pelletet is gyártanak. Az üzemben készülő Lenpell keményfa pellet 2014-ben szintén elnyerte a Magyar Termék Nagydíjat.

A szakmai programok végeztével átutaztunk a pórszombati Medes-hegyre. A közeli Szentegyházi-tetőn 20 méter ma-

gas tölgyfából faragott kereszt hirdeti az egykori Medes falu templomának helyét. Annak tövében várt minket *Kovács Gyula* erdész, a Tündérmozgalmat megalapítója. Köszöntője és a hely történetének ismertetése után átsétáltunk Medes-hegyi pincéjéhez. Ezen a birtokon létesült az országban először génbank az őshonos gyümölcsfajták megmentésére. A pórszombati erdész munkája példaértékű. Gyűjtőmunkája során szinte az egész Kárpát-medencét bejárva igyekezett tudása legjavát és azt a szemléletet is elhinteni, „beoltani” az emberekbe, hogy őrizzük meg gyümölcskultúránk ősi értékeit és sokszínűségét. Az

öreg tölgyek övezte kis pince udvarán, házigazdáink izletes vacsoráját követően, Kovács Gyula palackokba rejtett kutatási eredményeiből is kaphattunk egy kis ízelítőt.

Végezetül Bakó Csaba Szombathelyi HC's elnök és Varga Attila Nagykanizsai HC's titkár záró gondolataival ért véget ez a rendkívül tartalmas és szakmailag is igazán építő jellegű tapasztalatsere. Köszönjük a Nagykanizsai Helyi Csoport és a Zalaerdő Zrt. munkatársainak a töretlen lelkesedéssel zajló kiváló szervezést és a változatos programokat. Találkozunk ősszel Sárvár térségében!

Szöveg: **Nagy-Khell Melinda**

Fényképek: **Markó András, Kronecker József**
OEE Szombathelyi Helyi Csoport

Könyvtári aktualitások

Könyvtárunk árverésen jutott hozzá az Országos Erdészeti Egyesület díszokleveléhez, amelyben 1914 januárjában arról értesíti *dr. Kiss Ferenc* főerdőtanácsos urat, hogy az Egyesület Horváth Sándor Alapítványának 1913. évi ezer koronás jutalom díjával tünteti ki azért az „alapvető, sikeres gyakorlati és tudományos munkásságáért, amelyet a magyar Alföld, s nevezetesen a homoki területek erdőgazdaságának érdekében több évtizeden keresztül kifejtett.” A díszoklevelet mellékelten bemutatjuk, s egyben köszönjük *Kiss Csaba* tagtársunknak a figyelemfelhívást és az árverésen Egyesületünk képviselését.

Babos Rezsőtől júniusban gazdag könyvadományt kaptunk. A több mint 80 könyvért, folyóiratért, hivatalos rendeletért, amelyeket hiánytalanul és megkímélt állapotban vetünk át levélben mondtunk köszönetet. Külön öröm volt számunkra, hogy a dokumentumokat 6 fejezetbe csoportosítva, katalogizálva és külön csomagolva kaptuk kézhez, ami nagyban megkönnyítette állományba sorolásukat és adminisztratív feldolgozásukat.

Néhány értékes és érdekes kiadványt külön is ki szeretnénk említeni az ajándékból: *Tomcsányi Gusztáv: Erdei facsemeték nevelése (1889)*, *Az erdészeti rendeletek tára (1891–1900)*, *Péchy Dezső: A külföldi fánemeknek hazánkba való telepítéséről (1903)*. *Nagy Gyula: Vadászattörténetünk problémái* című akadémiai doktori értekezésének bekötött példánya kuriózumnak számít, ugyanígy a könyvtári feltárás eszközeit gyarapító *Brehm négykötetes Az állatok világa* című hiánytalan sorozata is könyvtári állományunk féltett darabjai lesznek. Még egyszer köszönjük az adományt!

Dr. Sárvári János
a könyvtár őr

